

# Spis treści

|                                                                                                        |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| Wprowadzenie .....                                                                                     | 7          |
| <b>Rozdział I. Spór o istotę obywatelskości.....</b>                                                   | <b>13</b>  |
| 1. Sfera publiczna obszarem kształtowania się obywatelskości .....                                     | 13         |
| 2. Obywatelskość w kontekście teoretycznych koncepcji współzarządzania – <i>local governance</i> ..... | 26         |
| 3. Obywatelskość jako wyraz wspólnotowości.....                                                        | 36         |
| 4. Zaangażowanie obywatelskie jako wyraz obywatelskości .....                                          | 45         |
| 5. Obywatelskość we współczesnym dyskursie .....                                                       | 62         |
| <b>Rozdział II. Teoretyczne podstawy edukacji obywatelskiej .....</b>                                  | <b>77</b>  |
| 1. Istota i znaczenie edukacji obywatelskiej dorosłych .....                                           | 77         |
| 2. O paradygmatycznej zmianie w edukacji.....                                                          | 89         |
| 3. Idea całościowego uczenia się i inne teorie uczenia się w ujęciu paradygmatycznym .....             | 103        |
| 4. Sytuacyjne uczenie się i Service Learning (uczenie przez zaangażowanie) .....                       | 111        |
| 5. Samokierowane uczenie się (SGL) .....                                                               | 118        |
| 6. Podmiotowe uczenie się.....                                                                         | 124        |
| <b>Rozdział III. Tradycje i współczesność edukacji obywatelskiej .....</b>                             | <b>131</b> |
| 1. Edukacja obywatelska w Polsce po 1989 roku .....                                                    | 131        |
| 2. Edukacja obywatelska w Niemczech po 1945 roku.....                                                  | 144        |
| 3. Sfera aktywności obywatelskiej w dokumentach strategicznych państwa .....                           | 169        |
| 4. Edukacja obywatelska dorosłych w Polsce i w Niemczech w świetle zmiany paradygmatycznej .....       | 176        |
| 5. Współczesna edukacja obywatelska .....                                                              | 188        |
| <b>Rozdział IV. Proces współczesnej edukacji obywatelskiej w przestrzeni lokalnej.....</b>             | <b>197</b> |
| 1. Organizatorzy i miejsca edukacji obywatelskiej .....                                                | 197        |
| 2. Fundacje i stowarzyszenia społeczne .....                                                           | 201        |
| 3. Wolontariat .....                                                                                   | 220        |

|                                                                                |            |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. Nowe ruchy społeczne .....                                                  | 225        |
| 5. Nowe media i technologie .....                                              | 230        |
| 6. Budżet obywatelski .....                                                    | 238        |
| <b>Rozdział V. Edukacja obywatelska na rzecz lokalnego zaangażowania .....</b> | <b>241</b> |
| 1. Ewolucja budżetu obywatelskiego .....                                       | 241        |
| 2. Cel jako strategia mobilizacji .....                                        | 266        |
| 3. Kontekst i relacje strukturalne .....                                       | 275        |
| 4. Proces jako strategia edukacyjnego postępowania .....                       | 281        |
| 5. Społeczne implikacje zastosowania budżetu .....                             | 290        |
| <b>Zakończenie. Edukacja obywatelska dorosłych w ujęciu modelowym .....</b>    | <b>295</b> |
| Bibliografia .....                                                             | 301        |
| Spis schematów .....                                                           | 326        |
| Spis tabel .....                                                               | 326        |